

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
Вибіркової дисципліни

СУЧАСНІ НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ
ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Спеціалізація 016.02 Олігофренопедагогіка
Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка
(Олігофренопедагогіка)

Силабус вибіркової навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта, спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка за освітньо-професійною програмою Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)

Розробник: Сергєєва Валентина Федорівна, доцент, кандидат педагогічних наук

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, протокол № 1 від 30 серпня 2021р

Завідувач кафедри: Кузава І.Б

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 01, Освіта/педагогіка спеціальність 016 Спеціальна освіта, (016.02 олігофренопедагогіка) освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Магістр	Вибіркова
Кількість годин 120 Кредитів 4		Рік навчання 1
		Семестр 1-й
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: -		Практичні 20 год. Лабораторні - Індивідуальні -
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год.
Форма контролю: залік		
Мова навчання - українська		

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 01, Освіта/педагогіка спеціальність 016 Спеціальна освіта, (016.02 олігофренопедагогіка) освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Магістр	Вибіркова
Кількість годин 120 Кредитів 4		Рік навчання 1
		Семестр 1-й
		Лекції 6 год.
		Практичні 4 год. Лабораторні - Індивідуальні -
ІНДЗ: -		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання - українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Сергєєва Валентина Федорівна,

Вчене звання - кандидат педагогічних наук,

Науковий ступінь - доцент,

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: (0501087179, valentina.sergeeva@live.com

Дні занять – <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу.

Програма вивчення навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" складена відповідно до освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка) підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта.

З метою забезпечення рівного доступу до освіти дітей з особливими потребами, їх ранньої соціальної адаптації, найбільш повного розкриття потенціалу дітей та створення умов для здійснення індивідуального та диференційованого підходу у навчанні в мережі загальноосвітніх навчальних закладах створюються спеціальні та інклюзивні класи, функціонують школи-інтернати. Наразі в Україні впроваджуються різні форми та підходи до навчання дітей з особливими потребами, що обумовлює актуальність вивчення правового та соціального забезпечення корекційної освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини, що виникають в процесі впровадження корекційної освіти в Україні та їх правове забезпечення.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із: загальними засадами соціального та правового забезпечення корекційної освіти, міжнародно-правовим регулюванням права на освіту дітей з особливими потребами, правовим регулюванням окремих форм корекційної освіти в Україні та системою діючої державної допомоги дітям, що мають психічні та (або) фізичні порушення.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" є: поглиблений аналіз студентами проблем правового та соціального забезпечення корекційної освіти в Україні, набуття теоретичних знань та практичних навиків у сфері впровадження корекційної освіти в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" базується на знаннях студентів з педагогіки, психології, корекційної педагогіки, основ правознавства та тісно пов'язано з такими дисциплінами підготовки магістра спеціальності 016 Спеціальна освіта освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка), як "Інноваційна діяльність організатора спеціальної освіти", "Організація педагогічного процесу у корекційній освіті", "Організація та управління корекційно-реабілітаційною діяльністю".

4. Результати навчання (компетентності).

Професійна компетентність фахівця з спеціальної освіти – це відносно стала структура професійної самосвідомості й інтегральна характеристика діяльності фахівця, яка полягає у володінні ним достатнім обсягом фахових знань, умінь та навичок, професійно значущими особистісними якостями і вміннями, що забезпечують успішне

виконання професійних функцій у соціально визнаній і зафіксованій суспільством сфері спеціальної освіти.

Результатами вивчення дисципліни мають стати такі сформовані в здобувачів вищої освіти професійні компетентності:

загальні, що мають універсальний характер, не прив'язаний до предметної діяльності:

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні або фахові, які визначають профіль освітньої програми та кваліфікацію випускника:

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого- педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

Результати навчання (РН)

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого- педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

5. Структура навчальної дисципліни.

Навчальна програма курсу розрахована на 120 годин упродовж 1 семестру для денної форми навчання. Із них: лекцій – 20 годин, практичних занять – 20 годин,

самостійної роботи – 72 години, консультацій – 8 годин. 120 годин упродовж 1 семестру для *заочної форми навчання*. Із них: лекцій – 6 годин, практичних занять – 4 години, самостійної роботи – 96 годин, консультацій – 14 годин.

Видом контролю є *залік* у першому семестрі. На вивчення дисципліни за вимогами кредитно-модульної системи відводиться 4 кредити ECTS.

Програма навчальної дисципліни складається з **двох модулів**.

У межах **першого модуля** передбачено **два змістові модулі**.

Змістовий модуль 1. *Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти.*

В межах першого змістового модуля розглядаються такі теми:

Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти
Поняття та значення корекційної освіти.

Категорії дітей з особливими потребами.

Система корекційної освіти в Україні.

Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.

Соціальний захист дітей з особливими потребами.

Право на соціальний захист дітей-інвалідів.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами

Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.

Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.

Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.

Змістовий модуль 2. *Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти.*

В межах другого змістового модуля студенти вивчають наступні теми:

Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання

Поняття та значення індивідуальної форми навчання.

Право на індивідуальну форму навчання та порядок зарахування дітей.

Організація індивідуальної форми навчання.

Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах

Мета створення спеціальних класів (груп) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.

Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів (груп).

Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах (групах).

Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку

Правові основи діяльності спеціальних закладів дошкільної освіти, загальноосвітніх шкіл, для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

Види, структура спеціальних закладів дошкільної освіти, шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.

Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних закладах дошкільної освіти, школах (школах-інтернатах).

Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу.

Управління спеціальним закладом дошкільної освіти, спеціальною школою.

Організація діяльності спеціального закладу дошкільної освіти, спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.

Організація навчально-виховного процесу в спеціальному закладі дошкільної освіти, спеціальній школі (школі-інтернаті).

Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних освітніх закладах різних видів.

Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)

Правовий статус навчально-реабілітаційного центру (НРЦ).

Структура Центру та умови зарахування дітей з особливими освітніми потребами до Центру.

Організація реабілітаційного процесу в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ).

Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів.

Поняття та значення інклюзивної освіти.

Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.

Інклюзивний ресурсний центр (ІРЦ). Правове забезпечення його організації й діяльності.

Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов

Школа соціальної реабілітації.

Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи та їх відрахування.

Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.

Професійне училище соціальної реабілітації.

Другий модуль передбачає здійснення контролю з кожного змістового модуля з метою з'ясування рівня засвоєння студентами змісту конкретного модуля.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю - контроль на роботах Бали
Змістовий модуль 1. <i>Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти.</i>						
Тема 1. <i>Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти</i> <i>Поняття та значення корекційної освіти.</i>	14	2	2	9	1	4
Тема 2. <i>Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами</i>	16	4	2	9	1	4
Разом за модулем 1	30	6	4	18	1	8
Змістовий модуль 2. <i>Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти</i>						
Тема 3. <i>Правове регулювання індивідуальної форми навчання</i>	13	2	2	8	1	4
Тема 4. <i>Спеціальні класи</i>	19	3	4	11	1	8

<i>(групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах</i>						
Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку	19	3	4	11	1	8
Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)	13	2	2	8	1	4
Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів	13	2	2	8	1	4
Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов	13	2	2	8	1	4
Разом за модулем 2	90	14	16	54	6	32
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						-
Всього годин за курс / Балів	120	20	20	72	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю - контрольна робота Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти.						
Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти <i>Поняття та значення корекційної освіти.</i>	15	1	-	12	2	-
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами	16	1	1	12	2	10
Разом за модулем 1	31	2	1	24	4	10

Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти						
Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання	14	1	-	12	1	-
Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах	13		-	12	1	-
Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку	16	1	1	12	2	10
Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)	16	1	1	12	2	10
Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів	16	1	1	12	2	10
Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов	14		-	12	2	-
Разом за модулем 2	89	4	3	72	10	30
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						-
Всього годин за курс / Балів	120	6	4	96	14	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота базується на самостійній пізнавальній діяльності студентів, стимулює проблемний, дискусійний характер навчання, підвищує творчу активність студентів у процесі оволодіння професійними й загальноосвітніми знаннями. Головна мета самостійної пізнавальної діяльності студентів – навчитися індивідуально здобувати, оновлювати, поповнювати знання, плідно використовувати їх під час навчання та в подальшій професійній діяльності. Самостійна робота студентів базується на принципах розвиваючого навчання, відбувається без безпосередньої участі викладача, але під його керівництвом. У процесі самостійної роботи реалізується основна функція навчального процесу – одержання студентом максимального обсягу знань, їх закріплення і

перетворення у стійкі вміння і навички. Завдяки самостійній роботі студенти набувають також здатність: більш чітко й усвідомлено проявляти мотивацію й цілеспрямованість у набутті знань; виховувати в собі самоорганізованість, самоконтроль та інші особистісні якості; заповнювати "інформаційний вакуум" необхідними науковими знаннями; позбутися так званого "явища вторинної неграмотності", зокрема, невміння осмислено читати, аналізувати отриману інформацію, робити власні висновки; формувати мовну компетентність; набувати навичок самостійної роботи для майбутньої професійної діяльності: брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні рішення, виходити з кризових ситуацій.

Під час вивчення навчальної дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" студентам пропонується самостійна робота з навчальною, науковою, науковопопулярною та довідковою літературою; підготовка творчих відповідей на запитання; опрацювання проблемних питань; підготовка доповідей, конспектів, тематичних розвідок тощо.

Завдання:

Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти (18 год.)

Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти (9 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами.

Завдання:

1. Порівняйте систему корекційної освіти в Україні та зарубіжній державі (державу на вибір студента).
2. Випишіть 15 прикладів актів, що регулюють освіту дітей з особливими потребами, і розташуйте їх в порядку юридичної сили.
3. Яким чином, на вашу думку, варто реформувати систему освіти в Україні для максимального врахування інтересів дітей з особливими потребами?
4. Опишіть систему соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
5. Дослідіть соціальний захист дітей з особливими потребами в країнах ЄС (державу на вибір студента).
6. Права дітей-сиріт (право на житло, право на соціальну допомогу тощо).

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року). Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990 р. – № 1. – С. 205.
3. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
4. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
5. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.

7. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
8. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
9. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF>.
10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 .URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
11. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94-%D0%BF>.
12. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р.URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80>.
13. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. N 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.
14. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. N 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF>.
15. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
16. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
17. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки / Т.Ф. Баєва // Освіта Донбасу. – 2011. – № 2 (145). – С. 57–65.
18. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.
19. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 32 / О.В. Волошина. – Вінниця, 2010. – С. 257-261.
20. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.
21. Деревянко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія / Б.В. Деревянко. – Донецьк: Видавничий дім "Кальміус", 2011. – 336 с.
22. Ілляшенко Т.В. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами / Т.В. Ілляшенко // Директор школи. – 2009. – № 34. – С. 19-24.
23. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин / О.Ф. Мельничук // Держава і право. – 2011. – Вип. 51. – С. 51–56.
24. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.
25. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994. – Киев, 2000. – 21 с.

26. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ / Р.В. Шаповал. – Харків, 2011. – 372 с.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами (9 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
2. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
3. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.

Завдання:

1. Які категорії дітей вважаються такими, що потребують корекційної освіти в міжнародній практиці.
2. Порівняйте розуміння «права на освіту» в міжнародних документах про права людини.
3. Випишіть спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
4. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010).
5. Проаналізуйте Конвенцію ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2016. – 82 с.
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Офіційний вісник України. 2008. – № 93. – С. 3103.
3. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року) // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 1990. – № 1. – С. 205.
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135.
5. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
6. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 03.01.1976 р. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2002. – № 2.
8. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради. – 2017. № 38-39. – С. 380.
9. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
10. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
11. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
14. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ / М.Н. Курко. – Харків, 2010. – 388 с.
15. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адмініст-ративно-правове дослідження: Монографія / Р.В. Шаповал. – Харків: Золота миля, 2011. – 347 с.

Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти (54 год)

Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання (8 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
2. Право на індивідуальну форму навчання.
3. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
4. Організація індивідуальної форми навчання.

Завдання:

1. Яке значення індивідуальної форми навчання?
2. Опишіть хто має право на індивідуальну форму навчання.
3. Напишіть план індивідуального навчання.
4. Яким чином організовується індивідуальне навчання в зарубіжних державах (держава на вибір студента).

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2018 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2018. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
7. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
8. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України №135 від 13.05.1993р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93>.
9. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96>.
10. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/.
11. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775-> .
12. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
13. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ / Н.С. Ракша. – Донецьк, 2006. – 204 с.
14. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ / Р.В. Шаповал. – Харків, 2011. – 372 с.

Тема 4. Спеціальні класи (групи) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах (11 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Мета створення спеціальних класів (груп) для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
2. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів (груп).
3. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах (групах).

Завдання:

1. Опишіть позитивні та негативні аспекти створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
2. Які вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
3. Які діти зараховуються до спеціальних класів?
4. Які права у дітей, що навчаються у спеціальних класах?
5. Дослідіть, чи формуються спеціальні класи у зарубіжних країнах.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. ст. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 28. Ст. 230.
6. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
7. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10> (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/ (дата звернення: 05.02.2018).
9. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв . – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
10. Дерев'янко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія / Б.В. Дерев'янко. – Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2011. – 336 с.
11. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні / Р.В. Шаповал // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1110–1115.

Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх закладів (дошкільної освіти, загальної середньої освіти) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (11 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Правові основи діяльності спеціальних закладів дошкільної освіти, загальноосвітніх шкіл, для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.

2. Види, структура спеціальних закладів дошкільної освіти, шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.
3. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних закладах дошкільної освіти, школах (школах-інтернатах).
4. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу.
5. Управління спеціальним закладом дошкільної освіти, спеціальною школою.
6. Організація діяльності спеціального закладу дошкільної освіти, спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
7. Організація навчально-виховного процесу в спеціальному закладі дошкільної освіти, спеціальній школі (школі-інтернаті).
8. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних освітніх закладах різних видів.

Завдання:

1. Проаналізуйте нормативно правові акти, що регулюють діяльність спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
2. Складіть порівняльну таблицю видів та умов навчання в спеціальних закладах дошкільної освіти або спеціальних школах.
3. Розкрийте особливості зарахування та набору дітей для навчання в спеціальних закладах дошкільної освіти або у спеціальних школах.
4. Які права учасників навчально-виховного та реабілітаційного процесу?
5. Які особливості організації навчально-виховного процесу в спеціальній школі?
6. Складіть порівняльну таблицю навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
7. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
8. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007%D0%BF>.
9. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
10. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>.

11. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.

12. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.

13. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1219-08>.

14. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв . – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

15. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / За ред. В. І. Бондаря, Л. С. Вавіної. – К., 1996. – 36 с.

Тема 6. Правове регулювання діяльності навчально-реабілітаційного центру (НРЦ) (8 год.)

Підготуйтесь до обговорення таких питань:

1. Правовий статус навчально-реабілітаційного центру (НРЦ).
2. Структура Центру та умови зарахування дітей з особливими освітніми потребами до Центру.
3. Організація реабілітаційного процесу в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ).

Завдання:

1. Які складові правового статусу навчально-реабілітаційного центру (НРЦ)
2. Які права та обов'язки у дітей, що перебувають в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ) ?
3. Які права та обов'язки працівників в навчально-реабілітаційному центрі (НРЦ) ?
4. Які нормативні акти регулюють організацію навчально-реабілітаційного центру (НРЦ) ?

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
6. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
7. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12>.
8. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. N 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.
9. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465->.
10. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в

Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12>.

11. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв . – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

12. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.

13. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.

14. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова / О.Я. Кархут. – К., 2014. – 185 с.

15. Пантонюк Т. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене / Т. Пантонюк, О. Невмержицька, М. Пантонюк. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.

16. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994 г. – Киев, 2000. – 21 с.

Тема 7. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Україні. Правові аспекти діяльності інклюзивних ресурсних центрів (8 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Поняття та значення інклюзивної освіти.
2. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
3. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
4. Інклюзивно-ресурсний центр.
5. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.

Завдання:

1. Які переваги та недоліки інклюзивної освіти?
2. Які нормативно-правові акти регулюють організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах?
3. Які нормативно-правові акти регулюють створення Інклюзивно-ресурсних центрів?
4. Які права учнів, що навчається в рамках інклюзивної освіти?
5. Які права педагогів та працівників при наданні психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
6. Складіть індивідуальний навчальний план для дитини з особливими освітніми потребами

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.

2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.

3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.

5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.

6. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF>.

7. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>.

8. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. Київ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-poryadku-organi-a957>

9. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF>.

10. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.

11. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15>.

12. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034.

13. Про запровадження навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти»: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-456 від 18.06.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/.

14. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.

15. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.

16. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Дефектолог. – 2010. – № 3. – С. 3–5.

17. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.

18. Софій Н. Філософія інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні. Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції / Н. Софій, Ю. Найда. – Київ, 2007. – С. 7-14.

Тема 8. Правові основи діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих освітніх умов (8 год.)

Підготуйтеся до обговорення таких питань:

1. Школа соціальної реабілітації.
2. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи та їх відрахування.
3. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
4. Професійне училище соціальної реабілітації.

Завдання:

1. Які відмінні особливості школи соціальної реабілітації від загальноосвітньої школи?
2. Опишіть порядок зарахування учнів до школи соціальної реабілітації.
3. Які нормативно-правові акти регулюють організацію навчання у школі соціальної реабілітації?
4. Які нормативно-правові акти регулюють створення професійних училищ соціальної реабілітації?
5. Які права та обов'язки учнів в установі соціальної реабілітації?
6. Які права та обов'язки педагогів і працівників у закладі соціальної реабілітації?

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2019 р.: відповідає офіц. тексту. – Харків: Право, 2019. – 82 с.

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. – № 38-39. – С. 380.

3. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28. – С. 230.
4. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
5. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97>.
6. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв . – Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. – 287 с.
7. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки / О.В. Волошина. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 168 с.
8. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія / М.О. Давидюк. – Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. – 205 с.
9. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. – Харків: Вид-во НУА, 2011. – 188 с.
10. Пантонюк Т. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене / Т. Пантонюк, О. Невмержицька, М. Пантонюк. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.
11. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / В.І. Бондар (голов. ред.). – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.

Види (форми) індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ)

ІНДЗ не передбачено

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

<i>Денна форма навчання</i>	
<i>Види оцінювання</i>	<i>% від остаточної оцінки</i>
Змістовий модуль 1. <i>Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти</i> (усне опитування, тести, завдання)	10
Змістовий модуль 2. <i>Особливості</i>	30

<i>правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти</i> (усне опитування, тести, завдання)	
Модульна контрольна робота – тематичні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач	60
Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)	-
Екзамен:	100

Заочна форма навчання

<i>Види оцінювання</i>	<i>% від остаточної оцінки</i>
Змістовий модуль 1. <i>Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти</i> (усне опитування, тести, завдання)	8
Модульна контрольна робота 1 – тематичні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач	30
Змістовий модуль 2. <i>Особливості правового регулювання окремих ланок та форм корекційної освіти</i> (усне опитування, тести, завдання)	32
Модульна контрольна робота 2 – тематичні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач	30
Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)	-
Екзамен:	100

Система поточного й підсумкового контролю знань

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Сучасні нормативні засади організації корекційної освіти" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

(За наявності) Реферативні дослідження, творчі завдання, конспекти-презентації, анотації прочитаної додаткової літератури, есе тощо, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях та під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ☐ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ☐ повний обсяг їх виконання;
- ☐ якість виконання навчальних завдань;
- ☐ самостійність виконання;
- ☐ творчий підхід у виконанні завдань;
- ☐ ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань, тестів або в режимі комп'ютерної діагностики.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Оцінка за *залік* виставляється на основі поточної успішності і виконаних контрольних робіт (максимальна кількість 40 балів – поточна успішність + максимальна кількість 60 балів – контрольні роботи). Відтак, максимальна оцінка за залік дорівнює 100 балам.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проєкту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Критерії оцінювання

90-100 балів ("відмінно") ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

82-89 балів ("дуже добре") ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні неточності або незначні помилки.

75-81 балів ("добре") ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та

додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні помилки.

67-74 балів ("задовільно") ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, що визначається як задовільний й на основі якого може відбуватися подальше навчання і майбутня фахова діяльність, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх за допомогою викладача.

66-60 балів ("достатньо") ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі значні помилки у виконанні практичних завдань, студент здатен усунути їх за допомогою викладача з утрудненням.

59-1 балів ("незадовільно") виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка "незадовільно" ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Рекомендована література:

1. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки. *Освіта Донбасу*. 2011. № 2 (145). С. 57-65.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник А.М. Богуш. К. : Видавництво, 2012. 26 с.
3. Бондар В.І. Спеціальна освіта в Україні: погляди в майбутнє. К., 2004.
4. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник / Р.Г. Валєєв. Луганськ : Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
5. Васильківська С. Індивідуальна соціально-педагогічна та медико-психологічна карта супроводу учня з особливими потребами. *Дефектолог*. 2009. № 3 (27). С. 26-37.
6. Волошина О.В. Відхилення у поведінці учнів загальноосвітніх навчальних закладів як психолого-педагогічна проблема. Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія. Державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Випуск 29. Вінниця, 2009. С. 246-251.
7. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 32. Вінниця, 2010. С. 257-261.
8. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
9. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до інклюзивних форм роботи як нагальна потреба сучасної школи. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Теоретичний та науково-методичний часопис. Том 1. Рівне, 2010. С. 253-258. 73.
10. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. 205 с.

11. Дерев'янко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія. Донецьк: Видавничий дім "Кальміус", 2011. 336 с.
12. Дерев'янко Б.В. Правове регулювання господарської діяльності навчальних закладів: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.04 / Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ України. Донецьк, 2014. 504 с.
13. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. С. 3103.
14. Загородній С.А. Договір про професійну підготовку у вищому навчальному закладі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харківський національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2007. 188 с.
15. Зайцева И.А., Кукушин В.С., Ларин Г.Г., Румега Н.А., Шатохина В.И. Коррекционная педагогика / Под ред. В. С. Кукушина. Изд-е 2-е, перераб. и доп. М. : Издательский центр "Март", 2004. 352 с.
16. Засенко В.В., Софійо Н.З. Створення ресурсних центрів : посібник для батьків дітей з особливими освітніми потребами. К. : ФО Придатченко П.М., 2007. 216.
17. Ілляшенко Т.В. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами. *Директор школи*. 2009. № 34. С. 19-24.
18. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2014. 185 с.
19. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: Університетська книга, 2013. 391 с.
20. Колупаєва А., Найда Ю., Таранченко О., Єфімова С., Слободянюк Н., Лупенко І., Будяк Л. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Л. Даниленко. К., 2007. 172 с.
21. Колупаєва А.А. Законодавчі та нормативно-правові основи здобуття освіти дітей з комбінованими вадами / Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та інтелекту / за ред. В.І. Бондаря, Л.С. Вавіної, В.В. Тарасун. К., 2008. 248 с.
22. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (Рим, 4.11.1950 р.). *Офіційний вісник України*. 2006. № 32. С. 2371.
23. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. : відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
24. Концепція розвитку інклюзивної освіти. *Дефектолог*. 2010. № 3. С. 3–5.
25. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / За ред. В.І. Бондаря, Л.С. Вавіної. К., 1996. 36 с.
26. Курко М. Вища освіта в умовах глобалізації. *Вісник академії управління МВС*. 2010. № 3 (15). С. 115–120.
27. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. Справ. Харків, 2010. 388 с.
28. Липа В. Основы коррекционной педагогики. Донецк: Лебідь, 2002. 327 с.
29. Лист МОН України № 2.5-281 від 05.02.2018 року "Роз'яснення щодо тривалості уроків в інклюзивних класах".
30. Малофеев Н.Н., Шматко Н.Д. Базовые модели интегрированного обучения. *Дефектология*. 2008. № 1. С. 71-78.
31. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин. *Держава і право*. 2011. Вип. 51. С. 51–56.
32. Мишина Г.А., Моргачева Е.Н. Коррекционная и специальная педагогика. М. : ФОРУМИНФРА–М, 2007. 144 с.
33. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 03.01.1976 р. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2002. № 2.
34. Монаєнко А.О. Правове регулювання видатків на освіту та науку: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Державна податкова адміністрація України, Національний

- університет державної податкової служби України, Академія правових наук України, Науково-дослідний інститут фінансового права. Ірпінь, 2009. 525 с.
35. Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2017 № 635 "Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах".
 36. Наказ МОН України від 03.05.2018 №447 "Про затвердження Примірною переліку обладнання для оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів".
 37. Наказ МОН України від 08.06.2018 № 609 "Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти".
 38. Науково-практичний коментар до Закону України "Про вищу освіту" / за ред. чл.-кор. НАН України В.Ф. Опришка. – Київ: Парламентське вид-во, 2014. 672 с.
 39. Нестеренко П.В. Вищий навчальний заклад як суб'єкт цивільно-правової відповідальності. Наук. вісн. Нац. акад. держ. податк. служби України. 2005. №5 (32). С. 165-170.
 40. Огаренко Є.А. Адміністративно-правове регулювання діяльності вищих навчальних закладів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2010. 20 с.
 41. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. Харків: Вид-во НУА, 2011. 188 с.
 42. Пантонюк Т., Невмержицька О., Пантонюк М. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324 с.
 43. Положення про спеціальну загальноосвітню школу-інтернат (школу) України для дітей з вадами або (та) розумового розвитку / В збірнику законодавчих та нормативних актів про освіту. Вип. 2. К., 2008.
 44. Поляков М.В., Савчук В.С. Класичний університет. Еволюція, сучасний стан, перспективи. Київ: Генеза, 2004. 416 с.
 45. Порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу. *Нормативні документи. Для завідуючих ДНЗ* / Упорядник Чала Т.Т. Х. : Вид. група "Основа", 2007. 528 с.
 46. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н.З., К.: ТОВ "Видавничий дім "Плеяди", 2015. 52 с.
 47. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.
 48. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 49. Ст. 259.
 49. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
 50. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. Ст. 380.
 51. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. Справ. Донецьк, 2006. 204 с.
 52. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.
 53. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. Львів : Колесо, 2008. 144 с.
 54. Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами : початкова ланка : Навчально-методичний посібник / Н.Б. Адамюк, Л.Є. Андрусишина, О.О. Базилевська та ін.; НАПН України, Ін-т спец. педагогіки; За ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої, Н.О. Макачук, В.І. Шинкаренко. Київ, 2014. 336 с.

55. Рішення Конституційного Суду України від 04.03.2004 р. № 5-рп/2004 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України (справа про доступність і безоплатність освіти). *Офіційний вісник України*. 2004. №11. Ст. 674.
56. Романенко К.М. Конституційне право громадянина на освіту в Україні: стан і тенденції розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2008. 197 с.
57. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994 г. Киев, 2000. 21 с.
58. Синьов В., Шевцов А. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні. *Дефектологія*. 2004. № 2.
59. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології : Навч. посібник. Київ : Вища шк., 1994. 143 с.
60. Софій Н., Найда Ю. Філософія інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні : Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 2007. С. 7 -14.
61. Соціально-правове забезпечення корекційної освіти : Методичний посібник для студентів зі спеціальності "Спеціальна освіта". Ужгород: Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ "УжНУ", 2018.
62. Специальная педагогика. / Под ред. Н.М. Назаровой. М. : Академия, 2000. 519 с.
63. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / В.І. Бондар (голов. ред.). Луганськ: Альма-матер, 2003. 436 с.
64. Тищенко О.В. Правові проблеми укладення, зміни та припинення трудового договору з педагогічними працівниками середніх загальноосвітніх шкіл України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Київський університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2002. 18 с.
65. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. 328 с.
66. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2011. 372 с.
67. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адміністративно-правове дослідження: Монографія. Харків: Золота миля, 2011. 347 с.
68. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні. *Форум права*. 2011. № 1. С. 1110-1115.

Інтернет-ресурси:

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
2. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174.
3. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>.
4. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018).
13. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
5. Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні: Указ Президента України № 926/2010 від 30 вересня 2010 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/926/2010>.

6. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Указ Президента України № 588/2011 від 19 травня 2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>.
7. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF>.
8. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>.
9. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF>.
10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
11. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
12. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007%D0%BF>.
13. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94%D0%BF>.
14. Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002 р. № 1243 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1243-2002-%D0%BF>.
15. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки "Безбар'єрна Україна": Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 784. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/784-2009-%D0%BF>.
16. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80>.
17. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF>.
18. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 1993 р. № 859 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF>.
19. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF>.

20. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. № 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF>.
21. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
22. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/.
23. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/.
24. Типові штатні нормативи загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ МОНмолодьспорту України №1205 від 06.12.2010 р., зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.12.2010 р. за № 1308/18603. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1308-10>.
25. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України № 135 від 13.05.1993 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93>.
26. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96>.
27. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>.
28. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465->.
29. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15>.
30. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України № 134 від 12.02.2015. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/46636/.
31. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>.
32. Про організацію діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.06.2013 № 680. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj55X90pPZA AhVOqaQKHbhlBiMQFggpMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%D%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%2520680.doc&usg=AOvVaw04OW FUspSP1zj-EQ-8y6gb>.
33. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034. URL:

- <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjw0ois05PZAhUJ16QKHSieARwQFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%25BD%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%25201034.docx&usg=AOvVaw1U9lan9Ub-nUTfh6LgJqC3>.
34. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.
 35. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/>.
 36. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 р. № 80. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/navchalni_plani11/.
 37. Про затвердження Плану заходів щодо виконання завдань і заходів Державної цільової програми на період до 2020 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 р. № 1063 URL: <http://osvita.ua/legislation/other/31489/>.
 38. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12>.
 39. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z121908>.
 40. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. Київ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organi-a957>
 41. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97>.
 42. Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 855. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828/.
 43. Про проведення дослідно-експериментальної роботи "Соціалізація особистості дитини в умовах реформованої спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. № 1152. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwinhJDqtJbZAhVJLFAKHTO1Ce4QFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimages%2Ffiles%2Fdoshkilna-cerednya%2Fosoblyvipotreby%2Fnormat%2F1152.doc&usg=AOvVaw3XMJwZEO55Kz6bXHcV55EY>.
 44. Про затвердження типових штатів та штатних нормативів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2008 р. № 1105. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1250-08>.
 45. Про проведення експерименту щодо організації інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах III-IV рівнів

- акредитації незалежно від форм власності та підпорядкування: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.06.2008 р. № 587. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/30138/.
46. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення особових справ неповнолітніх, які направляються до спеціальних загальноосвітніх шкіл та спеціальних професійних училищ для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.1994 р. № 362. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0031-95>.
47. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2011 р. № 568. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>.
48. Про введення навчального предмету „Українська жестова мова” та внесення змін до Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 852. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4826/.
49. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10>.
50. Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 03.07.2017 № 1/9-362. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKNXJmOHR3T1N5NG8/view>.
51. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/.
52. Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами: Лист МОН України від 06.02.2017 № 1/9-63. URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-02-08/6837/1963.pdf>.
53. Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів: Лист МОН України від 09.06.2016 № 1/9-293. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-0609/5629/lmon_293.pdf.
54. Про порядок нарахування та виплати грошової допомоги випускникам шкіл-інтернатів Лист МОН України від 21.04.2016 № 1/9-202. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-0427/5489/lmon_1_9-202.pdf.
55. Про запровадження навчальної дисципліни "Основи інклюзивної освіти": Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-456 від 18.06.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/.
56. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.
57. Про організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2015/2016 навчальному році: Лист МОН України від 05.06.2015 № 1/9-280. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4065>.
58. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775->.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами: нормативно-правове регулювання.
6. Система соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
7. Установи та органи влади, що надають соціальні послуги.
8. Види соціальних допомог для дітей-сиріт.
9. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
10. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
11. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.
12. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю.
13. Основні положення Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти.
14. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
15. Право на індивідуальну форму навчання.
16. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
17. Організація індивідуальної форми навчання.
18. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
19. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів.
20. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах.
21. Вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
22. Права та обов'язки дітей, що навчаються у спеціальних класах.
23. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
24. Види, структура спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.
25. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних школах (школах-інтернатах).
26. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу. Управління спеціальною школою.
27. Організація діяльності спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
28. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі (школі-інтернаті).
29. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах (школах-інтернатах) різних видів.
30. Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
31. Структура Центру та умови зарахування дітей-інвалідів до Центру.
32. Організація реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
33. Права та обов'язки у дітей, що перебувають у Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів?
34. Права та обов'язки працівників Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
35. Поняття та значення інклюзивної освіти.
36. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
37. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
38. Інклюзивно-ресурсний центр: нормативно-правові основи діяльності.
39. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
40. Школа соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.

41. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи соціальної реабілітації та їх відрахування.
42. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
43. Професійне училище соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
44. Права та обов'язки учнів у школі та в училищі соціальної реабілітації.
45. Права та обов'язки педагогів і працівників у школі та в училищі соціальної реабілітації.